

KOMMUNALVALET

ANDRAKAMMARVALET i juni skapade en situation, som icke på länge förekommit i Sverige. Det politiska läget blev flytande — vi har inträtt i ett dynamiskt skede med stora möjligheter till överraskningar i olika riktningar.

Det tillhör de sällsamma dragen i situationen, att samtidigt som indifferensen hos en stor del av väljarkåren inför valrörelsens redan alltför ofta och länge hörda politiska förkunnelse är påfallande, spänningen samtidigt är stark inom de politiska partiernas ledande kretsar: vilka rikspolitiska konsekvenser skall kommunalvalet föra med sig?

Alla hoppas på det bästa — och några fruktar det värsta.

Till de bekymrade hör socialdemokraterna. Frågan för dem är: skall man kunna hävda ställningen från junivalet? Visserligen blev detta en besvikelse — man uppnådde icke det eftersträfvade fasta underlaget för regeringsmaktens utövande — men man lyckades göra några mandatvinster och bevara ett procentuellt status quo. För detta hade man att tacka ett uppbåd av fackföreningsrörelsens resurser — inte minst de ekonomiska — och löftespolitiken i pensions-

frågan. Även om man denna gång lika flitigt utnyttjar detta partitaktiskt effektiva tillhygge under åkallan av »de två millionerna pensionslösa» är det tvivelaktigt om pensionslöftena nu kan ge lika god utdelning. Pensionsfrågan har av många skäl, bl. a. på grund av valets karaktär av kommunalval, inte samma avgörande betydelse. Fackföreningsrörelsen är därtill inte i elden på samma sätt. Denna rörelse har också den sina begränsningar som inpiskningsapparat. Man kan hetsa upp en del av folket hela tiden, och hela folket till en tid, men inte hela folket hela tiden.

Ur en synpunkt ter sig valet särskilt betydelsefullt för socialdemokraterna. Hr Hedlund ser flera möjligheter till rika politiska skördar, och håller dem alla öppna. Han kan än en gång bli räddaren ur nöden för den socialistiska regimen. Men endast om han är övertygad om att engagemanget kommer att bära sig på något längre sikt. Fortsatt stillastående eller tillbakagång för socialdemokraterna betyder att hans intresse för en eventuell ny kohandel sjunker.

För hr Erlander skulle då endast återstå att hoppas på folkpartiet. Men här har hr Ohlin, alla påtryck-

ningar till trots, visat en berömvärd fasthet. Han inser vad Dagens Nyheter och Expressen inte vill inse, nämligen att en folkpartiets kapitulation i pensionsfrågan skulle föra partiet från en motgång till ett sammanbrott. Vi skulle troligen gå mot en partifördelning liknande den danska, där spillrorna av folkpartiet skulle motsvara de radikala i Danmark. En sådan utveckling ligger inte i den samlade borgerlighetens intresse. Den skulle bereda socialdemokraterna operationsmöjligheter, som de för närvarande inte har.

Dessbättre har hr Ohlins svåra uppgift underlättats av hans ivrigaste vedersakare inom folkpartipressen. Dagens Nyheter har denna sommar inte bara ödelagt de rester av politiskt inflytande, som den ännu ägde. Tidningen har därtill drivit sina kapitulationsyrkanden med ett sådant uppbåd av besynnerliga argument och en sådan löslighet i resonemanget, att redan nivån i dess agitation bringat dess s. k. förhandlingslinje i pensionsfrågan i

vanrykte. Hr Ohlin kan förvisso hälsa denna insats med tacksamhet. Å andra sidan har DN lyckats att misstänkliggöra folkpartiet hos många människor som fortfarande tror att tidningen är »liberal». Man kan bara beklaga att en tidning, som gjort och gör så värdefulla insatser på utrikes- och försvarspolitikens områden skall ha tappat huvudet inför pensionsfrågan. Ty antingen menar ledarskribenterna i DN vad de säger, t. ex. i den vida uppmärksammade ledaren om »Liberalism och socialism», där de aktuella inrikespolitiska frågorna förklaras vara blott och bart »lämplighetsfrågor». I så fall synes för mycken lärdom hava gjort dem rasande. Eller också bottnar deras agitation i något slags taktiskt bedömande. I det fallet får man konstatera, att det politiska omdömet hos tidningens ledning måste stå i omvänd proportion till de akademiska meriter på idékritikens och idéhistoriens område, som den så gärna antyder.